GAZETA KRAKOWSKA

Nro 13.

Z KRAKOWA DNIA 12 LUTEGO 1823 ROKU WE SRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

W dalszym ciągu *szesnastego* posiedzenia Seymu Rzpltey Krakowskiey d. 21 Grudnia 1822.

Reprezentant *Mąkólski* Prezyduiący w kommissyi Skarbowey podnosząc z rozwagi Kommissyi Skarbowey rozdzielone z modyfikacyi proiektu zniesienia podatku Subsidium Charitativum i połpodymnego przedstawił Izbie Prawodawczey w szczególe opinie [illegible] że proiektów a mianowicie względem 1go proiektu zniesienia podatku Subsidium charitativum, po odczytaniu proiektu i opinii kommissyi Skarbowey za przyięciem proiektu.

Reprezentant *Librowski* członek kommissyi oświadczaiąc, iż iest za zniesieniem proponowanym podatku Subsidium Charitativum z uwagi, że teraźnieyszy stan Skarbu dozwala tey ulgi w podatkach, żądał ażeby ilość tego podatku w Budżecie pozostała ante lineam, dla możności przywrócenia, gdy zaydzie tego potrzeba.

Reprezentant *Haller* z zasady, że podatek Subsidium Charitativum ciążąc tylko iednę klassę mieszkańców kraiu, iest niesprawiedliwym, oświadczył się za proiektem, i znaydował niewłaściwym zastrzeżenie zwrotu tego podatku nie sprawiedliwością oznaczonego.

Marszałek Seymu obiaśniaiąc, iż położone w Budżecie ante lineam podatki, odnoszą się do tych co są proiektowane Reprezentacyi do zniesienia, oznaymił, iż wszelkie warunki do przedstawionego pod zniesienie podatku Subsidium Charitativum, nie byłyby dla przyszłey Reprezentacyi obowiązuiącemi i [illegible] wezwał Izbę Prawodawczą do oświadczenia woli względem wprowadzonego proiektu.

Izba Prawodawcza zważywszy, iż podatek pod tytułem Subsidium Charitativum w Summie Złp. 23,120 gr. 18 przez Duchownych, a naywięcey przez Włościan z Dóbr duchownych opłacany, wyłącznie tylko Duchownych i Włościan wymienioney natury dóbr dotyka, którzy pomimo tego, wszelkie ciężary publiczne wszystkim posiadaczom Ziemskim i Włościanom w Okręgu W. M. Krakowa zamieszkałnym wspólne ponoszą, zmierzaiąc zawsze ile stan Skarbu dozwala, do porównania ciężarów publicznych, stósownie do proiektu Senatu postanowiła iednomyślnie znieść podatek pod nazwiskiem Subsidium Charitativum od Duchownych i Włościan z Dóbr Narodo-

wych w Summie Złp. 23,120 gr. 18 do Skarbu publicznego opłacany, nienaruszaiąc praw służących Dziedzicom Dóbr poduchownych pobierania od gromad tychże Dóbr opłat pod tytułem Subsidium Charitativum, gdzie im pobór tychże wyraźnie kontraktem kupna i przedarzy za zeszłych Rządów przekazanym został.

Przystępuiąc do rozwagi 2go proiektu zniesienia podatku półpodymnego w Dobrach dawniey Królewskiemi zwanych opłacanego.

Reprezentant *Mąkólski* Prezyduiący w Kom: Skarbowey odczytał proiekt i opinią Kommissyi Skarbowey za nieprzyięciem proiektu z powodu, iż połpodymne dotyka także i Miasto, a tak nierówny byłby rozkład ciężarów publicznych.

Reprezentan *Librowski* członek Kommissyi Skarbowey będąc oddzielnego zdania od Kommissyi, dowodził, iż połpodymne pod zniesienie proiektowane, odnosi się tylko do iedney klassy Włościan w Dobrach dawniey Królewskiemi zwanych, którzy obok tego wszelkie inne ciężary klassie tey Mieszkańcow wspólne ponoszą i oświadczył się za proiektem Senatu

Reprezentant X. *Dzianott* uniesiony odznaczaiącym się postanowieniem Jzby Prawodawczey w zniesieniu podatku Subsidium Charitativum, dzielił powszechną radość z tak wielkiego kroku sprawiedliwości Prawodawców, zbliżaiącego Mieszkańców kraiu do równości w ponoszeniu ciężarów publicznych; przy tem nieoddzielney zasadzie poddaiąc Mowca los Włościan w Dobrach dawniey Królewskiemi zwanych, obok wspólnych wszyskim mieszkańcom Kraiu podatków, opłacaiących półpodymne przez Senat do zniesienia proiektowane, nastręczał ten proiekt iako niosący porękę Włościanom, za godny zbliżenia się zdań członków Reprezentacyi Kraiowey, zwłaszcza, że Senat Rządzący w głębokiey rozwadze zasad podatkowania, znalazł się spowodowanym do uporządkowania prawa w znie ieniu powyższego podatku.

Jzba Prawodawcza w skutku przymówienia się Reprezentanta X. *Dzianott* zważywszy, iż podatek pod nazwiskiem półpodymnego przez Włościan Dobr Narodowych niegdyś Królewskiemi zwnnych w Summie Złp. 3706 gr. 28 do Skarbu publicznego corocznie wnoszony, wyłączmie tylko Włościan wymieniency natury Dóbr ciąży, i ci obok tego wszelkie inne ciężary klassie tey Mieszkańców wspólne ponoszą, dożąc ile stan Skarbu publicznego dozwala do porównania ciężarów publicznych postanowiła iednomyślnie znieść powyższy podatek. Następnie

Marszałek Seymu podnosząc z deliberacyi proiekt do Ustawy ograniczaiącey prawo regalu do złota, srebra i soli, przez Kommissye Seymowe do modyfikacyi proponowany, wezwał członków reprezentacyi do oświadczenia swych myśli.

Delegowany Senator *Radwański* odwołuiąc się do poprzedniego wniosku za odłożeniem proiektu dla potrzeby poprzednio ustanowienia ograniczeń wypływaiących z praw i urządzeń kopalnianych, równie iak z praw urządzeń Policyi górniczey, a to tak na zwyczaiu wszystkich porządnych kraiów, iako i na osnowie Prawa Cywilnego w §. 552 obowiązuiącego, gdy w proponowanych przez Kommissye Seymowe modyfikacyach wspomniano tylko o samych u-

rządzeniach górniczo policyinych, obstawał przy pierwszym wniosku z przyczyny, że prawa wspomnione i urządzenia kopalń są czym innym, niżeli prawa i urządzenia policyino-górnicze, iedne przecież bez drugich w kraiach kopalnianych istnieć nie mogą, w uwadze przeto, że w znaczeniu właściwym rzeczy, należy ią wyraźnie opisać, żeby żadna nie zostawała wątpliwość, przedstawił podział przedmiotów odróżniaiących urządzenia policyino-górnicze od urządzeń administracyi kopalń, i radził dla dostatecznieyszego zgłębienia przedmiotu kopalń, zostawienie Rządowi potrzebnego czasu, do poczynienia z mocy mu nadaney przygotowawczych urządzeń administracyinych, iak równie tych, które do zwyczaynego lub nadzwyczaynego Prawodawstwa należą.

Reprezentant *Mirosszewski* do modyfikacyi proiektu administracyi górniczey przez kommissyie Seymowe proponowanych przedstawiaiąc swe uwagi, które modyfikacyiami nie zostały dotchnięte, uważał, iż proiekt Senatu oprócz chwalebnego zamiaru położenia raz na zawsze pewnych prawideł dla administracyi górniczey, żąda oraz zatwierdzenia dotychczasowego postępowania w tey okoliczności, z zasady przeto, iż aby czyn iakowy zatwierdzić, należy go wprzód koniecznie ocenić, uwielbiaiąc Mówca wraz z wszystkiemi gorliwe Rządu czuwanie nad pomyślnością mieszkańców kraiu zastanawiał Izbę Prawodawczą, nad koleią z ustawy Maxymiliańskiego działań Senatu w okolicznościach tyczących się kopalń naszego kraiu, i gdy Senat w odezwie do Prezyduiącego w Reprezentacyi, oświadczył iż na zapytanie przezeń Kommissyi Organiz: uczynione, odebrał odpowiedź, iako Trybunały w sądzeniu sporów z kopalń wynikaiących winne są stósować się do prawideł i urządzeń kopalnianych, które były obowiązuiącemi za Rządu Xięztwa Warszawskiego, z tąd rozumiał Mówca, że Kommissyia Organizacyyna w odpowiedzi wspomnioney dała poznać myśl swoię, iż Kodex Cywilny za czasów Xięztwa Warszawskiego od r. 1810 w tym kraiu ogłoszony, a z nim prawo własności naruszone bydź nie ma, którą to zasadę tym bardziey ztwierdzoną znaydował Mówca przez przyznanie Trybunałom rozsądzenie sporów z kopalń wynikaiących, za czym szczególną wskazówką do postępowania w drodze administracyyney prawo Cywilne w Art: 545, i 546 zabraniaiące naruszenia własności nawet w przypadku korzyści dla dobra publicznego, tylko za nastąpionem poprzednim wynagrodzeniem, oznaczaiąc, uczynił wniosek: ażeby Art: 5 proiektu obeymuiący zastrzeżenia nabytych praw lennych, odmieniony został, zwłaszcza co do lenności nadanych Dyrekcyi Górniczey i Senat o uszkodzonych wynagrodzenie wezwany został. Następnie uznaiąc Mówca ustawę Maxymiliańską do mieyscowości i narodowości nie stósowną, do czasów barbarzyńskich odnoszącą się, w szczegółach nie ogłoszoną, niewiadomą i nieobowiązuiącą, żądał, aby cały Artyk: 8 proiektu był opuszczony, a na wszelki wypadek proponował modyfikacyią tego Artykułu w obięciu, iż co do przedmiotów zasadami nowego Prawodawstwa r. 1818 obiętych, kopalni soli, złota lub srebra, aż do zaprowadzenia nowego Górniczego Kodexu *Urządzenia Górnicze pierwszeństwa wydobywania wymienionych Minerałów soli, złota i srebra*

właścicielom ziemi nie zaprzeczą, i wynagrodzenie temuż opłatą Olbory, tudzież według ustaw Cywilnych za uszkodzenie powierzchney własności zastrzegą; nakoniec co do Art: 9 stanowiącego nadzór, czyli dyrekcyą górniczą żądał dodania wyrazów *nie naruszaiąc atoli prawa własności i nie zniewalaiąc do opłat bądź innych uciąźliwych warunków*, i uczynił wniosek, ażeby przepisy górnicze wraz z proiektowaną Ustawą Zgromadzeniu Reprezentantów przedstawione zostały.

Gdy więcey Mowców za lub przeciw proponowanym modyfikacyom proiektu ograniczaiącego prawo regalu do złota srebra i soli nie żądało głosu, Marszałek Seymu wezwał Jzbę Prawodawczą z Art: 124 Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia Politycznego do decyzyi proponowanych przez kommissyie modyfikacyi proiektu, i gdy zaszła iednomyślność, postanowił przesłać te Senatowi Rządzącemu wraz z szczególnemi uwagami członków Reprezentacyi na piśmie złożonemi dla udzielenia Jnicyawy.

Leon Chwalibogowski,
Sekretarz Seymowy.

Ze Lwowa d. 4 Stycznia.

Gazeta tuteysza zawiera:

I. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwąłą z d. 25 Listopada r. z. i stósownie do przepisów naywyższego uniwersału z d. 8 Grudnia 1820 raczył Karolowi Ludwikowi Müller, Sekretarzowi prywatnemu i Janowi Kuhn, uprawnionemu złotnikowi, obiema w Wiedniu na ulicy Plankengasse Nro 1063 mieszkaiącym, nadadź przywiley trzyletny na wynalazek piór, któremi za pomocą nowego urządzenia, bez maczania ich w inkałuście, długi czas pisać i takowe inkałustem napełnione, bezpiecznie przy sobie nosić można.

II. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 25 Listopada r. z. i stósownie do przepisów naywyższego uniwersału z d. 8 Grudnia 1820 raczył Jgnacemu Mayer, z Lamszy w Węgrzech, a teraz w Wiedniu w Jägerzeil Nro 527 mieszkaiącemu nadadź przywiley 10letny na wynalazek "pulpitu mechanicznego, na którym karty nót muzycznych przez uderzenie palcem lub też podług okoliczności przyciśnienie nogą, bardzo prędko odwracać można, ktory to wynalazek od podobnego wynalazku Józefa Böhma pod d. 9 Lipca 1821 uprzywileiowanego, odróżnia się nie tylko przez istotę swoiego mechanizmu, ale nawet przez prosty skład iego, przez oszczędzenie czasu w pośpiesznem działaniu naymniey o 80 procentu, przez łatwość urządzenia takiego pulpitu, tudzież łatwe i mało kosztuiące zastosowanie tego mechanizmu do pulpitów dotąd używanych.,,

III. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 28 Października r. b. i stósownie do przepisów patentu z d. 8 Grudnia 1820 raczył Antoniemu Benkert i Józefowi Kunzaurek w Wiedniu na ulicy Plankengasse pod Nrem 1063 mieszkaiącym, nadadź przywiley pięcletni na wynalazek "nowego rodzaiu prassy powietrze wyciskaiącey, która co do istoty zasadza się na tem, że przez rozrzadzenie lub wyprożnienie powietrza z naczynia z pomienioną prassą połączonego, bez użycia pompy wodney lud powietrzney, otrzymać można łatwo extrakt z owoców liści, drzew, kor, korzeni i to podług upodobainego stopnia koncentracyi, tudzież każdy płyn mętny bez podłożenia plisi, płótna, lub bibuły, w

krótkim czasie wyklarować; oprócz tego prassa ta wyciskaiąca powietrze, użyta bydź może skutecznie do prędkiego wysuszenia mokrych substancyi n. p. mokrego krochmalu i mokrey soli, gdy od zoły odłączana i. t. p.

IV. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 28 Października r. z. i stosownie do przepisów Patentu z. d. 8 Grudnia 1820 raczył Zygmuntowi Bergamenter, destylatorowi i uprawnionemu fabrykantowi likworów i rosolisów w Wiedniu na gościńcu Nro. 2 mieszkaiącemu nadadź przywiley pięcletny na poprawę, robienia rumu cukrowego z prostey wódki, smakiem i zapachem rumowi i Jamaiki równaiącego się.

V. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 28 Października r. z. i stosownie do przepisów Patenta z d. 8 Grudnia 1820 raczył Franciszkowi Grumilier i Komp. na Leopoldsztatdzie przy ulicy Czerninskiey Nro 539. mieszkaiącemu nadadź przywiley iednoroczny na wynalazek " trzech rozmaitych żelazek ze staliwa wpół zarzącą i dobrze zamkniętą dusą, tudzież należącym do tego wałeczkiem, ktoremi stroie damskie mianowicie garnirunki i t p. bez naymnieyszego uszkodzenia rozmaicie a pięknie, rowno i trwale karbowane bydź mogą. Narzędzia te zaś maią piękny i łagodny kształt, są długo trwałe, naprawy nie potrzebuiące i za małą cenę sprawione bydź mogą. „

VI. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 3 Listopada r. z. i stosownie do przepisów Patentu z d. 8 Grudnia 1820 raczył Franciszkowi Cereceti, malarzowi i fabrykantowi farb chemicznych w Wiedniu na nowym Wiedeniu pod Nrem 516 mieszkaiącemu nadadź 5letni przywiley na wynalazek " chemicznie urządzonego pokostu, użyciem którego każda wilgoć na ścianie wysuszoną i sucho utrzymaną, oraz saletra tam, gdzie się pokaże zupełnie wygubioną i dalszemu mnożeniu się iey zupełnie przeszkodzoną bydź może. „

Z Paryża d. 26 Stycznia.

Z powodu nastąpić maiącey woyny przeciw Hiszpanii rozchodzi się wiele wieści. Jenerał Quesada miał długą mieć rozmowę z Hr. Villele; Minister Domu Królewskiego Margr. Lauriston udać się ma za kilka dni do woyska obserwacyynego; Xżę de Guiche i Baron Damas znayduią się pomiędzy officerami sztabu, którzy towarzyszyć maią Xciu Angouleme do woyska; Jenerał Bordesoult i inni umieszczonemi bydź maią w woysku obserwacyynem; pułki gwardyi Królewskiey losowały iuż, które udać się maią do Hiszpanii. Te i podobne wieści rozchodzą się w tey chwili bez żadney pewności. W Gabinecie naszem panuie zresztą wielka czynność, Król pracuie często z Ministrami. D. 22 byli Ministrowie od godziny 4 do 6 u Hr. Villele zgromadzonemi, z powodu, iak mówią, nadeszłego pisma od Gabinetu Angielskiego. Mówią także, że Angielski Poseł miał naradę z Hr. Villele, i że Ministeryium nasze wyrzekło iuż swoie postanowienie.

D. 22 i 23 pobiegło 5 gońców od Angielskiego poselstwa do Londynu i Madrytu.

Poseł Rossyyski opuścił Madryt d. 14, Pruski d. 15, a Austryiacki d. 16 i mieli iuż do Bayony przybydź.

Deputowani zgromadzili się wczoray o godzinie 1 z południa w sali po-

siedzeń, dla obrania wielkiey deputacyi na Królewskie posiedzenie, i rozdano zaraz bilety do wniyścia na to posiedzenie.

Gdy Rząd dowiedział się, iż niektórzy kapitani okrętów Francuzkich krążących w wodach Lewantu, pod brzegami Egipskiemi i barbarzyńskiemi, podeymuią się jeńców oboiey płci woiuiących stron przewozić do mieysc, w których przedanemi bydź maią iako niewolnicy: przeto J. K. M. wydał pod d. 18 b. m. rozporządzenie, mocą którego znayduiący się na otwartem morzu dowodcy woiennych okrętów Francuzkich maią podeyrzane te okręty chwytać, do bezpiecznego portu zaprowadzić, znayduiących się na nich jeńców uwolnić, kapitanów i lud ich wybadać i Ministrowi morskiemu o tem donieść. Konsulowie i Ajenci Francuzcy maią podobnież moc w portach, do których podeyrzane okręty zawiną, one zatrzymać, a znalezionych winnych kapitanów do Francyi zaraz odesłać, którem na zawsze zabronionem będzie prowadzenie Francuzkiego okrętu.

Neapolitański Ambasador, Xże Castelcicala, dał onegday wielki obiad, na którem znaydowało się całe dyplomatyczne ciało, wyiąwszy Posła Hiszpańskiego. Rzeczony Poseł udzielił naszemu Ministrowi spraw zagranicznych okólnik, który San Miguel wydał do wszystkich Hiszpańskich Posłów w odpowiedzi na oświadczenia trzech Mocarstw. Niezałączył do tego udzielenia żadney noty, i dotąd nie żądał ieszcze paszportów do wyiazdu.

Podług dziennika Gwiazda P. Balmaseda miał Rejencyi Hiszpańskiey 10 mill. Fr. i 20,000 broni, które od P. Ouvrard otrzymał, przesłać.

Dziennik Tuluzy udziela następuiący list, który N. Królowa Portugalska do swoiego Małżonka pisać miała:

Nayiaśnieyszy Panie! Wczoray ieden z Ministrów W. K. Mci udzielił mi rozkaz do opuszczenia Krałów W. K. Mci. Tak więc wysełaią mnie na wygnanie i nakazuią zeyść z tronu, na którym mnie W. K. M. posadziłeś. Przebaczam W. K. Mci z całego serca i ubolewam nad Nim. Cała moia pogarda i nienawiść niechay padnie na tych, którzy Go otaczaią i oszukuią. Na moim wygnaniu czuć się będę wolnieyszą, niżeli W. K. M. w swoim pałacu, zabieram moią wolność z sobą, umysł móy nie uniżył się do niewoli i nie uległ przed zuchwalemi poddanemi, którzy odważaią się W. K. Mci przepisywać prawa, którzy sumnienie moie przymusić chcieli do przysięgi, którą toż potępia; nie ulękłam się ich groźb, idę za głosem Boskiem, który powiada: iż gdy ziemska wielkość zniknie, moia sława się zacznie, i powiedzą o mnie: Jako Królowa zachowała koronę Maiestatu, nie odpuściła zaćmić iey świetności i gdy koronowane Głowy, które nosiły berło i miecz, uległy, ona została nie poruszona i bez boiaźni. Jako podległa Małżonka będę W. K. M. słuchać, ale tylko Ciebie samego, mowię Ciebie tylko samego, że choroba i ostra pora roku nie dozwola mi w tey chwili odiechać. Jeszcze od W. K. Mci nie żądano mey śmierci, odiadę w krótce, lecz dokądże się mam udać dla znalezienia spokoynego mieszkania? I kray moiego urodzenia stał się zdobyczą zawrotu rewolucyynego. Nie zabronisz W. K. M. aby córki moie mi towaszyszyły; pomiędzy narzucanemi ustawami niema żadney, którąby dzieci Matce wydzierała, i ieżeli nie uznaią praw moich iako Krolowey, szanow

przynaymniey będą macierzyńskie. Z początkiem wiosny opuszczę państwo W. K. Mci, ten kray, w którym panowałam i nie iedno dobrodzieystwo zdziałała. Dzielić z bratem moim będę niebezpieczeństwa i powiem mu: Nie mogli mnie do uległości nakłonić i iestem wygnaną, ale sumnienie moie iest czyste, bo pamiętałam o krwi w żyłach moich płynącey. Byway zdrów, N. Panie, opuszczam Cię obciążona wiekiem i słabowitą na chwieiącym się tronie, boleść moia iest wielka, ponieważ się z Tobą rozłączam. Syn W. K. Mci nie znayduie się przy Tobie i nikczemnicy oddzielaią Cię bardziey od niego niżeli same morza, zostawuiąc na siwey Twey głowie zeszpeconą koronę. Oby Pan, przez którego władaią Królowie, czuwał nad W. K. Mcią i nieprzyiaciół Twoich szyki połamał! Wypchnięta W. K. Mc. Małżonka wszędzie będzie się za Ciebie modlić, będzie prosić Boga o udzielenie Ci ieszcze wiele dni życia, a kraiowi z którego iestem wygnana, o przywrócenie szczęścia i spokoyności.

...na Krolowa.

Z Madrytu d. 15 Stycznia.

Na posiedzeniu Stanów d. 12 czytane były adressy powinszowania z powodu posiedzenia d. 9 b. m. od pułku jazdy Alkantara, artyleryi narodowey i członków akademii inżynierów. P. Romero wniósł, aby w protokóle umieszczone były. Prezes przerwał atoli toczącą się rzecz, dla wysłuchania deputacyi, która zaniosła J. K. Mci uchwalony adres. Będący na iey czele Jenerał Riego oznaymił, że N. Pan przyiął go z naywiększym ukontentowaniem.

Pomiędzy naszem Ministerstwem spraw zagranicznych i Ministrami trzech wielkich Mocarstw przewinęły się w tych dniach następuiące pisma:

Nota Ministra Pruskiego.

Gdy na uwagi, które podpisany sprawuiący interessa N. Króla Pruskiego miał zaszczyt podać d. 6 b. m. JW. Sekretarzowi stanu N. Króla Hiszpańskiego, Pułkownikowi San Miguel odpowiedziano w sposobie nie odpowiadaiącym życzeniom iego Dworu, przeto widzi się bydź zmuszonym stósowania się do rozkazów Króla, Pana swoiego, i oświadcza Ministeryium Hiszpańskiemu, że N. Król nie może nadal żadnych z Hiszpanią utrzymywać związków, które w teraźnieyszych okolicznościach nie zgadzaią się ani z oświadczonym dawniey celem, ani z przyiacielskiemi i przychylnemi uczuciami, które niezmiennie ku N. Królowi Hiszpańskiemu okazywał. — Czyniąc podpisany zadosyć temu rozkazowi, korzysta z tey sposobności do zapewnienia, że Król, N. Pan iego, nie przestaie życzyć szczerze pomyślności narodowi, który z uboleniem widzi dożący do upadku i stania się pastwą wszystkich okropności anarchii i woyny domowey. — Mam honór prosić WPana o potrzebne paszporty do opuszczenia Hiszpanii i ponawiam zapewnienie moiego uszanowania.

(Pod:) Schiepeer.

ODPIS.

Mci Panie! Odebrałem WPana pismo z d. 10 b. m. i ograniczam się w odpowiedzi, iż życzenia N. Króla Hiszpańskiego o pomyślność państw Pruskich są niemniey szczere, iak N. Kró-

la Pruskiego względem Hiszpanii. Z rozkazu J. K. Mci posełam W. Panu żądane paszporty, &c. — W Madrycie d. 13 Stycznia; 1823.

(Pod:) *San Miguel.*

Nota Ces. Rossyyskiego Ministra.

Podpisany Poseł N. Cesarza Wszech Rossyy postrzegł z prawdziwą zgryzotą, że odpis JWPana na podane d. 6 b. m. pismo nie odpowiada wcale wyrażonem w niem życzeniom. Dla nadania słuszności sprawie, za którą mówi i okazania widoczniey życzliwych uczuciów Rossyi, podaie załączoną tu urzędową notę. Rzeczy w niey zawarte wiadome są całemu światu i nikt ich zaprzeczyć nie może. Cała Europa dowie się o nich i będzie sędzią pomiędzy Mocarstwami, które ożywione są dobrem ludzkości, i Rządem, który zdaie się chcieć dopełnić miary wszelkich nieszczęść dla Hiszpanii. — Co się tycze postanowień, o których nota JW. San Miguel wzmiankuie, wszelka odpowiedzialność za nie spadnie na głowy tych osób, które iedynie ich sprawcami uważanemi bydź mogą. Gdy te osoby własnemu swoiemu Monarsze wydarły wolność, Hiszpaniią na wszelkie nieszczęścia krwawey anarchii wystawiły i przez zbrodnicze swoie związki klęski, które na swoią ściągnęły oyczyznę, na inne narody rozszerzyć usiłowały, przeto Rossyia nie może zostawać w stosunkach z władzami, które podobne bezprawia cierpią lub podniecaią. — Podpisany ma zatem honor upraszać JW. San Miguel o paszporty dla siebie i całego Ces. Rossyyskiego poselstwa przy N. Królu Hiszpańskim. — Podpisany korzysta z tey sposobności do zapewnienia o swoim uszanowaniu, &c. — W Madrycie d. 9 Stycznia 1823.

(Pod:) Hrabia *Bulgari.*

ODPIS.

Mci Panie! Odebrałem nieprzystoyną notę, którąś mi JW. Pan pod dniem wczorayszym przysłał. Zamiast odpowiedzi oświadczam, iż JW. Pan (może z niewiadowości) w gorszącym sposobie nadużyłeś prawa narodów. Z rozkazu J. K. Mci posełam JW. Panu żądane odemnie paszporty, i spodziewam się, że będziesz łaskaw iak nayprędzey stolicę tuteyszą opuścić. — W Madrycie d. 11 Stycznia 1823

(Pod:) San *Miguel*

Nota Ces. Austryiackiego Ministra.

Zebrani w Weronie Sprzymierzeni Monarchowie uznali za potrzebne przerwać milczenie względem cierpień i bezprawiów, których Hiszpania doznaie. Powinność i sumnienie zobowiązały Ich do przemowienia, a podpisany sprawuiący interessa Austryi miał honor dać poznać Sekretarzowi stanu N. Krola Hiszpańskiego, Pułkownikowi San Miguel, uczucia i życzenia Cesarza.— Odpowiedź którąś JWPan w tey chwili na ustne to udzielenie dał, okazuie, iż zamiary J. C. Mci przeciwnie są wzięte słowa iego fałszywie wyłożone. Podpisany nie poniży się do zbiiania potwarczych wyrazów, któremi podobało się przeistoczyć prawdziwe ich znaczenie, bo Hiszpaniia i Europa w krótce otem swoie zdanie obiawi. Dwór Austryiacki sądzi iednak: iż nie okazałby swoiego wstrętu względem przyczyny cierpień, iakich szlachetny i wspaniały narod ponosi, dla którego ma głębokie poszanowanie i żywo go interessuie, gdyby daley dyplomatyczne swoie stosunki z Rządem Hiszpańskim utrzymywał. Podpisany oświadcza zatem P. Sekretarzowi stanu, iż stosownie do odebranych rozkazów, ukończyło się iego poselstwo i prosi o wygotowanie mu paszportów. — Podpisany ma zaszczyt ponowić JWPanu swoie uszanowanie. — W Madrycie dnia 10 Stycznia 1823.

(Pod:) Hrabia *Brunetti.*

ODPIS.

Mci Panie! Otrzymałem przesłaną mi wczoray notę i ograniczam się w odpowiedzi oświadczyć WPanu, iż dla Rządu N. Króla Hiszpańskiego oboiętną iest rzeczą, czyli z Dworem Wiedeńskim zostaie w stosunkach lub nie. Przesełam W. Panu z rozkazu Króla żądane paszporty. — W Madrycie d. 11 Stycznia 1823

(Pod:) San *Miguel.*

Wczoray do godziny 11 w wieczór nie postrzeżono ieszcze w mieszkaniu Posła Francuzkiego żadnych przygotowań do odiazdu, i aż dotąd ieszcze paszportów nie żądał.

DODATEK

DO № 13.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 12 LUTEGO 1823 ROKU WE SRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

Towarzystwo Nauk z Uniwersytetem Jagiellońskim złączone, obchodząc uroczyscie rocznicę swoiego założenia, odprawi Posiedzenie publiczne na dniu 15 Lutego 1823 roku o godzinie 11 rano, w Amfiteatrze Szkół Nowodworskich następuiącym porządkiem:

1. Kollega Sebastyan *Girtler* Zastępca Rektora Uniwersytetu, wyłożywszy w zagaienia pożytki z oświecenia płynące, zda sprawę z całorocznych działań Towarzystwa Naukowego.

2. Kollega Józef *Sołtykowicz*, odczyta obraz życia i zasług w stanie Nauczycielskim ś. p. X. Bonifacego *Garyckiego* wysłużonego Professora Akademii Krakowskiey.

3. Sekretarz Towarzystwa zamknie Posiedzenie Poematem wystawuiącem dalsze dzieie Akademii Krakowskiey przechodząc VII. i VIII. Obraz Sali Jagiellońskiey.

Dan w Krakowie d. 12 Lutego 1823 r.

P. Czaykowski, Sekr. Tow: Na.

Z Londynu d. 22 Stycznia.

Zdrowie N. Króla polepsza się codziennie, zresztą choroba nie wstrzymała J. K. Mci od starań o dobro kraiu. Spodziewaią się nawet, że osobiście zagai posiedzenia Parlamentu.

Jak w Paryżu, tak i tu podzielone są zdania względem woyny i pokoiu, i pisma nasze są raz za iednem, drugi raz za drugiem zdaniem. Tymczasem wszystkie mniemania zgadzaią się, iż Rząd Hiszpański w odpowiedzi na umiarkowane oświadczenia Dworów Europeyskich wielką okazał nieprzezorność. Zamiast ulegnienia, Hiszpaniia zaczepia Francyią, i żąda, ażeby Francyia rozpuściła obserwacyyne woysko, i wychodniów Hiszpańskich, którzy przed tyraniią szukaią schronienia z granic swoich oddaliła. Przypościć niemożna, ażeby Gabinet Francuzki usłuchał Hiszpanii i granice swoie odsłonił, a zatem wypada oczekiwać, iakie skutki nierozsądne postąpienie władaiących Hiszpaniią za sobą pociągnie. Zresztą Rząd nasz dokłada wszelkiego starania do zapobieżenia ile możności nieprzyiacielskim krokom, ale nie zaniedbuie oraz potrzebnych przygotowań na każdy wypadek. Ze w takich okolicznościach krzyżuią się na giełdzie rozmaite wieści iest rzeczą naturalną, ale przecie mało na stan papierów naszych wpływaią. Nasz Poseł w Madrycie znaydował się na posiedzeniach Stanów, na których czytane były noty Mocarstw.

P. Turner, pierwszy z urzędników

w wydziale spraw zagranicznych, wysłany został z szczególnieyszem zleceniem do Madrytu. Do Paryża posłany także został goniec z pismami.

Ministrowie Hr. Liwerpool i P. Canning długo z sobą w tych dniach w wydziale spraw zagranicznych rozmawiali, gdzie w tymże czasie znaydował się Poseł Pruski.

W admiralicyi panuie od kilku dni wielki ruch: młodzi Lordowie z swoim naczelnikiem i Sekretarzem Croker często się zgromadzaią, lecz cel ich narad iest taiemnicą. Pierwszy Lord admiralicyi rozmawiał z P. Canning. Słychać, iż admiralicyia nakazała ćwiczenie się wszystkiem woiennem okrętom, ponieważ może wypadnie ich użyć. Prace są przyspieszane; lud iednego z wielkich okrętów musiał nawet w niedzielę zatrudniać się uprzątnieniem niepotrzebnych rzeczy.

W mieysce P. Vanisttart, który został kanclerzem Laukastru, mianowany iest dotychczasowy Prezes izby handlowey P. Robinson kanclerzem skarbowym.

Król darować miał przepyszną prywatną bibliotekę Jerzego III, która do 90,000 xiążek i wiele mapp zawiera, muzeum Angielskiemu.

Poseł Perski opuścił Londyn, dla udania się, iak zapewniaią, w pewney sprawie do Paryża, zkąd sądzą, iż w przyszłym miesiącu do Anglii powróci. Nie wiadomo ieszcze, czyli iuż od P. Canninga odebrał urzędową odpowiedź na swoie poselstwo, ale z pewnością sądzić możemy, że P. Willock nie powróci na poselstwo do Persyi, i że Rząd nie wyszle tam żadney osoby, którąby nie była Dworowi Perskiemu przyiemną, dla naprawienia oziębłości, która przez postępek P. Willock nastąpiła.

Od nieiakiego czasu banda rozbóyników morskich wylądowała do Porto-Rico i w odległey części tey wyspy wydała odezwę zmierzaiącą do zamienienia iey na kray wolny. Listy z Hawanny donoszą pod d. 12 Listopada, że Wielkorządca wyspy Latorre, dowiedziawszy się wcześnie o tem udał się tam pewnego rana z 100 ludzi i wszystkich awanturników schwytał. Mieli iuż wielu stronników na wyspie, lecz i tych wyśledził i pod sąd oddał.

Wielu uczonych Anglików wezwanemi przez Rząd Buenos-Ayres zostali do udania się tam pod korzystnemi warunkami. P. Beran, zręczny budowniczy, popłynął tam nie dawno z całą rodziną i kierować będzie budowaniem drogi nad brzegami rzeki Plata. Zamiarem iego iest zaprowadzić tam Europeyskie umieiętności przyłożyć się mogące do dobra powszechnego.

Z Lipska d. 21 Stycznia.

Dziś wieczorem usiadło pod Möckern, o godzinę ztąd drogi, 7 łabędziow. Jeden z nich został ustrzelony. Ma on czarny dziób i iest z gatunku (*Cygnus melanorhyncus*) gnieżdżącego się w naywyższey północy i dobrze pierzem okryty. Od iednego do drugiego skrzydła ma 8 stóp długości i waży 17 funtów.

Swidrowanie dla znalezienia soli pod Priestablich, o dwie godziny ztąd drogi było daremne; teraz szukaią iey pod Breisnitz. Mówią, iż przy miasteczku Groitsch pod Pegau znaleziono w dwóch mieyscach słone źródła.

Z Frankfortu d. 25 Stycznia.

Do Manheimu przybyło 3 Pruskich officerów, z których ieden iako dowódca Aten służył 7 miesięcy w Grecyi. Słychać, iż chcą tu wydawać wspólnie peryiodyczne pismo. — Pełnomocnictwo PP. Kephalas i Drossinos do pożyczki dla Greków, którą teraz doprowadzić chcą do skutku, datowane iest d. 23 Listopada (d. k.) 1821 i uznane zostało za ważne pod d. 23 Września 1822 przez sprawuiącego w Zurich interessa środkowego Greckiego Rządu.

Słychać, iż Minister, który dawniey w Wiedniu, a późniey w Seymie związkowem wielkie uzyskał zaufanie, odebrał wezwanie do wnyiścia w służbę wielkiego Niemieckiego państwa.

Z Bruxelli d. 27 Stycznia.

W nocy z d. 24 b. m. przebiegł tędy Angielski gabinetowy goniec z Londynu do Wiednia, iak mowią, z nader ważnemi pismami.

Nietylko, iak się niedawno doniosło, 15 do 16,000 woyska Francuzkiego udało się z północney Francyi nad granice Hiszpańskie, ale, iak wczorayszy list opiewa, wszystkie pułki odebrały rozkaz do drogi, dla zmocnienia Pireneyskiego woyska.

Handlowe listy donoszą, iż zaręczenie za idące z portów Francuzkich do zachodnich Jndyy okręty podniosło się do 25 od sta. Niemała zatem zachodzić musi obawa względem wybuchnienia woyny między Francyią i Hiszpaniią.

Z Gandawy piszą: Dziki są w okolicach naszych tak rzadkiem ziawieniem, iż gdy niedawno podobnego gościa w Aeltre ubito, obwozono go przy odgłosie rogów przez całą gromadę.

Z Freudenstadt (w Król. Wirtembergskim) d. 17 Stycznia.

Wstrząśnienia ziemi w dolinie Murg i okolicy nie ustaią, owszem teraz coraz spieszniey następuią. Nie wyrównaią wprawdzie tęgości wstrząśnienia 28 Listopada 1822, ale w podobnym idą kierunku, i następuią tak podczas pogody, iako i słoty, podczas wysokości i nizkości barometru, podczas wschodniego lub zachodniego wiatru.

Od granic Hiszpańskich d. 18 Stycznia.

Zostaiący w służbie konstytucyynego Hiszpańskiego Rządu Podpółkownik Monserrat, bawiący od nieiakiego czasu w Tuluzie, odebrał rozkaz do opuszczenia w 24 godzinach i odiechał do Katalonii.

Zamek Jrati znayduie się ciągle iescze w ręku woyska wiary. Przed kilku dniami dowodzący tam officer wezwany był do poddania go; lecz odpowiedział: iż tylko po iego śmierci można będzie o tem mówić.

Jenerał Mina rozkazał na przeciw Seo d' Urgel ukrytą robić drogę. Jenerał Sarfield na czele 9 do 10,000 woyska wiary uderzył na konstytucyionistów pod Puicerda i w tymże czasie Romagosa zrobił wycieczkę; bitwa zaczęła się na na całey linii, zwycięztwo było zupełne i woysko Miny cofnęło się w nayWiększym nieładzie. Sarfield stoi z woyskiem swoim w Puicerda, Belver znayduie się w ręku iego, a Romagosa zaopatrzywszy się w żywność wrócił do zamku Urgel.

Jazda woyska wiary, która stała w St. Laurent de Cerda wkroczyła do Hiszpanii i udało iey się zaopatrzyć w broń. Ogółem pomiędzy roialistami o-

kazuie się wielki ruch; oczekiwano Mosena - Anton z 4000 ludzi, dla złączenią się z roialistami pod Castello i upatrzenia sposobności do rozpoczęcia kroków nieprzyiacielskich.

Mina żądał od prefekta Barcellony pieniędzy; po wielu trudnościach zaciągniono ie na wielką prowizyią i posłano, lecz wpadły w tęce woyska wiary. W tym dniu, w którym Mina twierdził, iż niema żadnego rojalisty w Katalonii, uderzyło na woysko konstytucyyne 4000 roialistów i znacznie go poraziło. — Odonel nie przybył iak głoszono do Baiony, ale ciągle leży chory w St. Jean - Pied - de - Port.

Naywiększe słopnie zimna i ciepła.

Dnia 6 Lutego 1823	stopni zimna —	1, 4
— 7	. . . — —	4, 2
— 8	. . . — —	7, 3
— 9	. . . — —	9,

Dnia 10 i 11 Lutego 1823.

Cena zboż różnego gatunku na Targum Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Pszenicy	15 15	15 —	14 —	— —
— Żyta	16 —	15 15	15 —	— —
— Jęczmienia	11 15	11 —	— —	— —
— Owsa	8 10	8 —	— —	— —
— Jagieł	32 —	30 —	— —	— —
— Grochu	16 15	15 15	14 —	— —
— Rzepaku	— —	— —	— —	— —

W Gdańsku dnia 31 Stycznia.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	540	do	760.
Żyta	— —	420	—	460.
Jęczmienia	— —	360	—	400.
Owsa	— —	280	—	300.
Grochu	— —	400	—	440.

Bieg Pieniędzy

W Krakowie d. 4 Lutego.

	Złp.	gr.
Czer: Zł: Holl: monetą Courant	20	8
— detto Cesarski . . . —	20	—
Fryd. Pruskie . . . . — —	35	— —
Luidor . . . . —	37	— —
zoto frankowy . . . . —	33	— —
Szeiny Wiedeńskie za 100 —	228	— —
Złoty ryński Szeinami —	1	— 22

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek Komedyia w 5 aktach pod nazwiskiem: *Gorno uczone Kobiety.*
W Niedzielę zaś d. 16, dana będzie Opera w 3 aktach: *Woziwoda Paryzki.*

LOTERYIA KRAIOWA.

W 20 Ciągnieniu dnia 12 Lutego r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

73. 9. 5 68. 75.

DONIESIENIA.

W Krakowie na przedmieściu Piasek w domu pod Nrem 53 Gminie VII dnia 17 Lutego r. b. o godzinie 3 popołudniu odbędzie się publiczna licytacya wydzierżawienia Browaru na rok lub więcey; życzący sobie zadzierżawienia zechcą się w oznaczonych mieyscu i czasie zaopatrzoni w Vadium złp. 50 znaydować. — Krakowie dnia 8 Lutego 1823 r.

Skórczeński, Kom: Sąd: